

Aan de overkant van de rivier

door Charlotte Visch

Daar staat ze ... een volwassen vrouw ... aan de oever van een brede rivier. Aan haar kant van het water loopt ze heen-en-weer tussen allerlei bloeiende planten en bomen met prachtige bloesems. Aan de oever ligt een bootje. Met dit bootje kan ze varen waarheen ze maar wil. Ze voelt zich bevoorrecht om in dit landschap te mogen zijn. En om het leven nog prettiger te maken, staat er een gereedschapskist gevuld met handige materialen: een gelukspil, het boek met alle antwoorden en een zakdoek. Ze is volkomen tevreden met de plaats waar ze nu is: deze omgeving past bij haar, en voor alles wat zij nodig heeft, vindt ze iets in de kist. Dan hoort zij iets. Het is een geluid. Een stem die van ver weg lijkt te komen. Ze tuurt in de verte. De stem komt van de overkant van de rivier. Door de mist die over het water hangt, kan ze nauwelijks iets onderscheiden. Plotseling ziet ze dat er een kind op de andere oever staat. Daar aan de overkant van de rivier. Een kind. Niet ouder dan 5 jaar. Het staat voor een schoolgebouw en mompelt wat voor zich uit. 'Saai', hoort ze over het water naar zich toe fluisteren. Dat moet een vergissing zijn, denkt ze. Het is helemaal niet saai! Kijk om je heen, denkt ze. De bomen, de planten, de dieren! Het is bijna beledigend wat dat kind daar fluistert. 'Ik wil niet meer naar school. Ik ga niet!' hoort ze dan iets luider. En daarna volgt ingehouden gesnik. 'Hallo', roept de vrouw naar de overkant. 'Zo erg is het vast niet! En als je dan toch moet huilen, heb ik hier een zakdoek. Kom de zakdoek maar halen.' En dan gewoon weer naar school, denkt ze

in zichzelf. Resoluut zwaait ze met de zakdoek naar de overkant, onder begeleiding van de tekst: 'We moeten allemaal naar school en als je even doorzet, zie je vast wel dat het heel leuk is.' Het kind aan de andere kant van de rivier reageert niet. Dat irriteert haar. Ze is immers zo vriendelijk om een zakdoek aan te bieden en dat wordt kennelijk niet geapprecieerd. Bijzonder onbeleefd, concludeert ze. Intussen zijn er meer mensen aan haar kant van de rivier op het geluid afgekomen. 'Wat is er aan de hand? Weer een die zich niet aanpast aan ons schoolsysteem?!' zegt een stevig gebouwd type. 'Laten we maar weer eens met elkaar om de tafel gaan', verzucht een dame, die vaker de leiding neemt bij problemen. Uiteindelijk zijn er tien mensen die zeggen zich het lot van het kind aan de overkant aan te trekken, en ieder is bereid om mee te denken over een oplossing. Het duurt wel lang voordat er een datum is geprikt, want iedere volwassene heeft zo zijn belangrijke bezigheden: Cito-toetsen nakijken, leerlingvolgsysteem analyseren en het schoolreisje bedenken. Al met al duurt het nog zes weken, maar dat is in vergelijking met de planning voor andere bijeenkomsten heel snel. Gedurende deze zes weken hoort de vrouw nog af en toe gefluister over het water, maar na drie weken is het geluid verstomd. In de vergadering die uiteindelijk volgt om de problemen van het 'rivier-kind' aan te pakken, maakt ze hier melding van. Na uren de verschillende mogelijkheden van hulp besproken te hebben (waarin geen eensluitende actie bedacht kan worden, want 'we

hebben de expertise nog niet; misschien volgend jaar'), besluiten ze gezamenlijk dat het reuze meevalt met de problemen van het rivier-kind: er is immers geen geluid meer waargenomen van de overkant. Tevreden dat er geen tijd wordt gestoken in overbodige zaken, gaat ieder huiswaarts. Even later komt een vrolijke dame de prachtige oever bezoeken. Het is de wens-fee. Zij ontwaart ook het kind aan de overkant van de rivier. Ze kijkt direct rond om te onderzoeken hoe ze bij het kind kan komen. Ze ontdekt de boot op de kant, die ze meteen te water laat. Snel peddelt ze naar de overkant. Daar aangekomen ziet ze het inmiddels verkleumde, verdrietige kind. Ze informeert naar de wensen van het kind. 'Ik weet bijna niet meer wat ik wil. Soms denk ik: ik wil interessante dingen leren en soms wil ik niks meer', mompelt het kind. De wens-fee gaat aan de slag en toch ook weer niet. Dat is vreemd. Ze zorgt niet voor uitdagende leerstof, maar stimuleert wel het kind om de moed en de kracht in zichzelf wakker te maken. Op die manier stapt het kind over denk-vergissingen en gevoels-belemmeringen heen. En voordat het kind er erg in heeft, maakt het plannen, voelt zich blij worden en leert alles wat het maar wil. De leerstof verzamelt het in de omgeving waar het zich nu bevindt. Na vijf weken is het kind nieuwsgierig geworden naar meer en nodigt de wens-fee het kind uit om mee te varen naar de overkant. Aangezien het kind zelfvertrouwen, zelfrespect, zelfstan-

digheid en vooral zelfbeschikkingsrecht heeft ontwikkeld, is het supernieuwsgierig naar de 'gewone' wereld. Ze varen samen naar de overkant. En daar, aan de oever van deze 'normale' wereld, staat een woedende menigte. Hoe durft de wens-fee zomaar naar de overkant te varen? 'Om te gaan vragen wat dit kind nodig heeft', legt de wens-fee vriendelijk uit. 'Uit alle onderzoeken blijkt dat onze evidencebased methodes het beste werken! En nu ga jij zomaar af op de wensen en de ervaring van een kind van vijf?!' briest een van de hulpverleners. 'Je vergist je', reageert de wens-fee beslist. 'Dit kind heeft vijf jaar ervaring met zichzelf, ik vijf weken en jullie hebben helemaal geen ervaring met dit kind. Niemand nam de moeite om naar de overkant te varen, terwijl er een boot klaarlag.' 'Wij hebben het boek met alle antwoorden', snoeft een van de volwassenen, die hoofd van een school blijkt te zijn. 'En de boot is voor ... voor ... gewoon ... omdat ... weet ik veel. Jij probeert ons in de val te lokken met je rare praatjes!' beschuldigt een leerkracht de wens-fee. Het kind heeft het gesprek met interesse gevolgd en zegt: 'Mag ik nu gaan leren wat ik graag wil? Ik wil namelijk graag pianist worden, chirurg en in mijn vrije tijd wil ik graag valkenier zijn.' En zonder verder op of om te kijken verdwijnt het kind de wereld in om te worden wie het is: bijzonder, uniek en slim. En in staat om zijn eigen leven te leven.

Deze metafoer geeft de tragiek weer van veel hoog-intelligente kinderen. Ze geven signalen af van ongelukkig zijn en zelfs van depressie. In mijn kindtherapiepraktijk kom ik kinderen tegen van 4 jaar en ouder die diep ongelukkig zijn omdat ze zich niet begrepen voelen. Ze zijn slim, snel en hebben behoefte aan gelijkwaardig contact en vertrouwen.

Gelijkwaardig contact

Hoog-intelligente kinderen zijn slim geboren. Al op jonge leeftijd denken ze na, kunnen reflecteren en lossen problemen op met hun hersenen. 'Gewoon' intelligente kinderen storten zich krijsend ter aarde in de supermarkt, omdat ze het snoep niet krijgen. Het argument 'het geld is op' kan voldoende zijn om het kind te overtuigen. Een hoog-intelligent kind kan echter aangeven dat er voldoende geld in de portemonnee zit om het snoep toch te kopen, want 'net had je nog een briefje van € 5,00 en daarvan heb je € 0,60 uitgegeven, dus er is nog € 4,40 over.' Een hoog-intelligent kind stort zich niet in heftige driftbuien, maar lost het probleem op met redeneren. En ziedaar het grootste obstakel voor deze kinderen: ze missen de ervaring van het verdragen en doorleven van frustratie, machteloosheid en hulpeloosheid. De onmisbare ervaring van 'het voelt alsof de wereld stilstaat, alsof je doodgaat, de ellende nooit ophoudt en toch overleef je ook deze emotionele ramp' slaan deze kinderen over.

Een normaal intelligent kind zal frustratie tegenkomen bij het aanzetten van de dvd-speler. Het kind weet niet hoe het apparaat aan moet of het kan niet bij de afstands-

bediening. Hoog-intelligente kinderen hebben direct door hoe ze de dvd moeten laten werken en via allerlei stapeltechnieken komen ze zo bij de bovenste plank. Opnieuw vermijden ze de noodzakelijke frustratiemomenten, door het gebruik van hun hersenen.

Woede

Hoog-intelligente kinderen zijn gewend aan hun eigen oplossende vermogen. Daarom is het voor hen hoogst irritant dat je ouders verwachten dat je blind doet wat ze van je verlangen. Woede-uitbarstingen en destructief gedrag kunnen het gevolg zijn. Als dat al niet erg genoeg is, wordt er van het kind verwacht dat het in groep 1 gezellig gaat tellen! Terwijl het kind thuis al tot 1000 telt, lukt het niet op school. Dat komt omdat het al snel in de gaten heeft wat de verwachting van de juf is: tellen tot 10 en weer terug. Maar dat is te saai!!! Diep ongelukkig, gefrustreerd, slaat zo'n hoog-intelligent kind een ander kind een bloedneus in de blokkenhoek. Na één week kunnen de ouders op

gesprek komen. Er wordt bedreigd met schorsing! Dit kind is immers een gevaar voor andere kinderen. Mensen komen observeren en concluderen: strak houden, structureren en leren buigen voor de autoriteit. Van gelijkwaardig contact tussen twee mensen is (nog) geen sprake. Men probeert het kind te drillen als een beest. Tegen de tijd dat het 6 jaar is, is de depressie een feit.

Vertrouwen

Hoe komt het toch dat volwassenen geen vertrouwen hebben in kinderen? Hoe komt het dat ze kinderen geen zelfbeschikkingsrecht durven te geven? Hoe komt het toch dat volwassenen zichzelf zo geweldig vinden en vergeten zijn dat ze als kind over enorme zelfkennis beschikten: ze kenden zichzelf, ze konden oplossingen bedenken en die uitvoeren. Natuurlijk gaat het wel eens mis. Kinderen hebben nog niet het volledige overzicht van kennis en kunnen nog niet alle gevolgen van hun acties overzien, maar ze komen wel een heel eind! Kinderen die vertrouwen krijgen

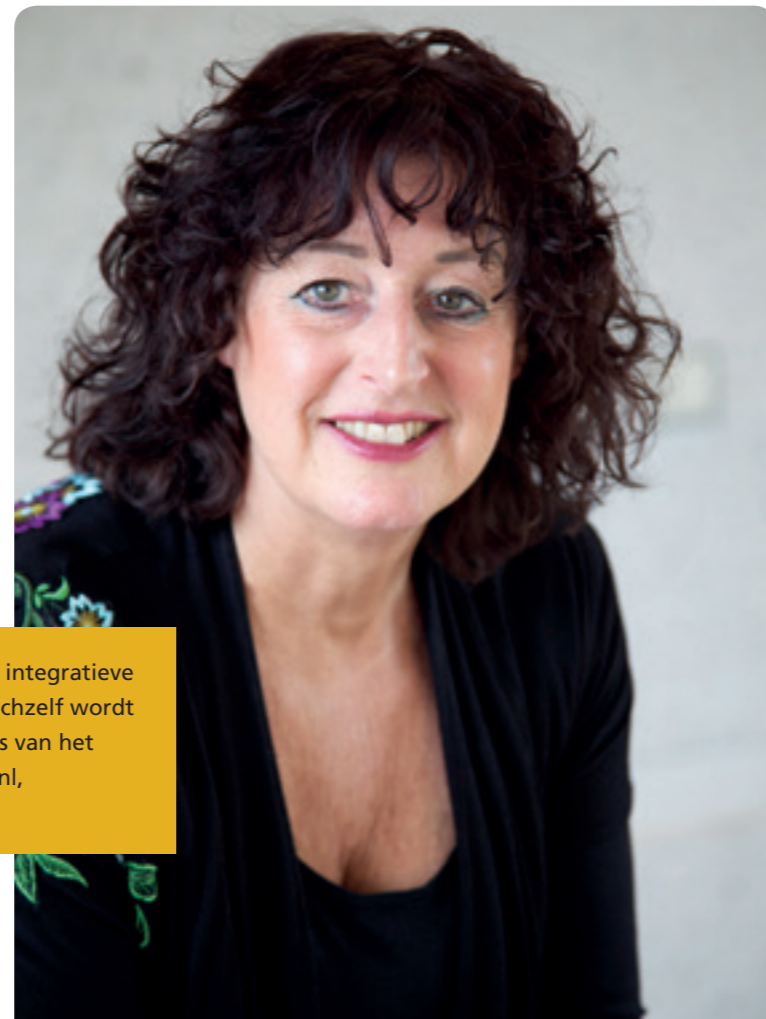

Foto: Raymond van der Knaap

Charlotte Visch heeft een zelfstandige praktijk voor integratieve kindtherapie, waar het kind als deskundige van zichzelf wordt gezien. In de begeleiding staan de vraag en de wens van het kind centraal. Contact en info: childconsult@online.nl, www.childconsult.nl.

en begeleid worden in plaats van gedrild, als gelijkwaardige gesprekspartners worden beschouwd en (h) erkend worden als mensen, weten hoe zij gelukkig kunnen zijn op school.

Kinderen die zelf de emotioneel gelijkwaardige groep mogen uitkiezen van waaruit zij vertrekken, leren beter.

Kinderen die zelf mogen bepalen of ze naar groep 3 gaan of in groep 2 blijven, of tot de kerstvakantie als nomade heen-en-weer gaan, leren beter.

Kinderen die als gast bij andere groepen lessen mogen volgen, leren beter.

Kinderen die geen lesstof aangeboden krijgen, maar geholpen worden initiatief te nemen om zelf de lesstof te kiezen, leren beter.

Kinderen die hun eigen tempo van leren volgen, leren beter.

Kinderen die niet lastiggevallen worden met smoesjes, leren beter.

De top 5 van smoezen:

- Als hij zo doorgaat, hebben we geen lesstof meer in groep 7, dus we bieden verdieping aan. (Onzin! Het is het onvermogen en soms de onwil van de leerkracht en de school, waardoor kinderen gestopt worden.)

- Als zij zo doorgaat, is ze tien op de middelbare school. (Nou en!?)

- Als hij wil, mag hij een klas overslaan. (Overslaan! Onzin! De school loopt achter en het kind was al op het volgende niveau. Zelfs 'versnellen' is een term aan deze kant van de rivier. Het kind ontwikkelt zich altijd volgens het eigen groeitempo als volwassenen het niet belemmeren.)

- Als zij nu al naar groep 3 gaat, mist ze de emotionele ontwikkeling die zo belangrijk is. (Onzin: de emotionele ontwikkeling gaat niet sneller door het intellect lam te leggen. Zodra de intellectuele honger gestild is, komt er eindelijk de rust die nodig is om geïnteresseerd te zijn in anderen.)

- De school is niet bekend met/voorbereid op hoogbegaafde kinderen. En we willen eerst zeker weten dat hij hoogbegaafd is: dus testen graag! (Onzin! Alle kinderen hebben recht op passend onderwijs. De fouten van de school horen niet op het bordje van het kind te liggen.)

Wat te doen

Kinderen communiceren (non-)

verbaal wat er aan de hand is. Luister, kijk en zie hen. Behandel een hoog-intelligent kind van 4 jaar als iemand die veel ouder is, bijvoorbeeld als een persoon van 14 jaar. Tel steeds tien jaar erbij op en onderzoek wat er gebeurt als je op dat intellectuele niveau met het kind in gesprek gaat. Geef niet overal antwoord op, maar stimuleer het noteren van de vragen en het vinden van de antwoorden. Spreek in doelen (wat wil je bereiken) en niet in opdrachten (doe dit). Bespreek de werkwijze en dat wat er uiteindelijk als resultaat uit komt. Spreek het kind aan op de inspannings- en resultaatverplichting. Vermijd rechtstreekse complimenten, maar vertel het kind (vanuit bewondering) hoe jij de inspanning en het resultaat ervaart. Help het kind met benoemen van gevoelens, de (letterlijke) plaats die zo'n gevoel in het lichaam heeft en hoe gevoelens te verdragen zijn, omdat ze erbij horen en je ze nodig hebt om een empathisch mens te zijn. Kortom: help je kind emotioneel intelligent te worden, sta aan zijn of haar zijde en durf de school aan te spreken. Help deze om naar de overkant van de rivier te varen en te luisteren naar jouw kind. ■